

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.283/2015/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szarka István ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Gyenge Zoltán ügyvéd (címe) által képviselt II.rendű alperes neve (címe) II. rendű és a dr. K. T. jogtanácsos által képviseltBV-Intézet neve (címe) III. rendű alperesekkel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 6.P.20.333/2014/32. számú ítélete ellen a felperes részéről 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. és a III. rendű alpereseknek személyenként 50 000 (ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A jogerős ítélettel börtönbüntetésre ítélt felperes a büntetését 2011. február hó 8. napjától 2011. december hó 23. napjáig töltötte. 2011. február hó 8. és 14. napjai között az I. rendű alperesnél, 2011. február hó 16. és 21. napjai között a Büntetés-végrehajtás **T** Központi Kórházában, február hó 21. napjától március hó 28. napjáig a **P** Büntetés-végrehajtási Intézetben, majd március hó 28. napjától a szabadulásáig a II. rendű alperesnél volt elhelyezve, utóbbinál az **X** lévő III. objektumban, azaz a kórház körleten.

A felperesnél a fogvatartását megelőzően a végtagi ütőerek atherosclerosisa (érelmeszesedése), valamint atherosclerosis universalis (általános verőér-keményedés, illetőleg általános verőér-meszesedés) került diagnosztizálásra, mely érrendszeri megbetegedés következményeként 2010. április hó 14. napján a jobb oldali 1-es lábujjának amputációjára, majd 2010. augusztus hó 20. napján a jobb lábának térd alatti amputációjára került sor.

A szabadulásakor a hajléktalan felperes fogadását az általa megjelölt szociális intézet visszautasította a felperes szenvedélybetegségére történt hivatkozással, majd ezt követően a kérelmének megfelelően a bv. intézet betegszállító járművel a felperest az őt fogadó Nonprofit Közhasznú Kft. Y Éjjeli Menedékhelyére szállította.

A felperes a büntetés-végrehajtási intézetből történt szabadulását követően, 2011. december hó 28. napján a Sebészeti Intézetében újabb amputáción esett át, melynek keretében a bal lába térd alatti amputációjára került sor. 2012. évben a felperes újabb amputációkon esett át, melyek keretében mindkét lába a combtőnél amputálásra került.

A felperes a keresetében a II. és a III. rendű alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni 50 000 000 Ft kártérítés (melyből 35 000 000 Ft a vagyoni, míg 15 000 000 Ft a nem vagyoni kártérítés) megfizetésére.

A II. és a III. rendű alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság a 32. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperesnek a II. és a III. rendű alperesekkel szemben előterjesztett keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. és a III. rendű alpereseknek személyenként 100 000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli.

Határozatának indokolása szerint a 2011. évben hatályban volt 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (továbbiakban: Bv. tvr.) 35. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján a szabadságvesztés végrehajtása során az elítéltet ért kárért a Polgári törvénykönyv szerint a bv. szervezet felelős. Figyelemmel arra, hogy a felperes a keresetlevelének előterjesztését megelőzően már szabadult, a keresetlevelél előterjesztésének idején hatályban volt 13/1996. (XII. 23.) IM rendelet 1. §-ának (2) bekezdése alapján a kártérítési igény közvetlen bíróság előtti érvényesítésére jogosult.

A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Bv. sztv.) 1. §-ának (1) bekezdése alapján a büntetés-végrehajtási szervezet (a továbbiakban: bv. szervezet) állami, fegyveres rendvédelmi szerv. A Bv. sztv. 2. §-ának (2) bekezdése alapján a bv. szervezet központi vezető szerve a III. rendű alperes neve, az (5) bekezdés szerint az Országos Parancsnokság, a büntetés-végrehajtási intézetek és intézmények (együtt: bv. szervek) jogi személyek. A Bv. sztv. 6. §-ának (1) bekezdése alapján a büntetések és intézkedések végrehajtásával járó feladatokat, valamint a fogvatartottak gyógykezelését a büntetés-végrehajtási intézetek látják el.

A fogvatartottak egészségügyi ellátásáról szóló és 2011. évben hatályban volt 5/1998. (III. 6.) IM rendelet (R.) 1. §-ának (4) bekezdése alapján a büntetések és intézkedések végrehajtása során a fogvatartott egészségi állapotának megfelelő gyógyító-megelőző ellátását elsősorban a fogvatartó bv. intézet, illetve a Büntetés-végrehajtás Központi Kórháza (a továbbiakban: Központi Kórház), annak a Fegyház és Börtönben működő Krónikus Utókezelő Részlege (a továbbiakban: Utókezelő Részleg), valamint az Igazságügyi

Megfigyelő és Elmeógyógyító Intézet biztosítja; a fogvatartott ezt az ellátást köteles igénybe venni.

A felperes által sérelmezett tényállási körrel érintett bv. szervek, a Büntetés-végrehajtás **T** Központi Kórháza, a **P** Büntetés-végrehajtási Intézet, valamint a II. rendű alperes az Országos Parancsnokságtól elkülönült, önálló polgári jogi jogképességgel rendelkező bv. szervek, mely szervek feladat- és hatáskörébe tartozott a felperes, mint fogvatartott egészségi állapotának megfelelő gyógyító-megelőző ellátásának a biztosítása a náluk töltött idő alatt. A III. rendű alperes sem szervezeti szinten, sem a vele közvetlen szolgálati viszonyban álló alkalmazottjai útján megvalósított olyan cselekvősege (akár aktív magatartás, akár mulasztás) nincs, mely alapján akár a szervezeti vétkesség alapján, akár a 2011. évben hatályban volt régi Ptk. 348. §-a alapján a kereseti tényállítás tekintetében a kártérítési felelősség alanyának minősülhetne. A jelen tényállás mellett a felperesi fogvatartást, egyben a felperesi egészségügyi ellátást biztosító egyes bv. szervek kártérítési felelőssége önálló, és e tekintetben a III. rendű alperest sem egyetemleges, sem mögöttes jelleggel nem terheli kártérítési felelősség. (A fentiekkel tartalmilag azonos jogértelmezést foglalt el a Debreceni Ítéltábla is a Pf.I.20.169/2014/7. szám alatti ítéletének indoklásában.)

A R. 18. §-ának (2) bekezdése alapján az Utókezelő Részlegben lehet elhelyezni azokat a csökkent munkaképességű vagy tartós ápolásra szoruló fogvatartottakat, akik állandó orvosi felügyeletre szorulnak.

A régi Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése kimondja: aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni; mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A kártérítési felelősség konjunktív feltétele a jogellenes károkozó magatartás, a kár, a károkozó magatartás és a kár közötti okozati összefüggés és a károkozó oldalán fennálló felróhatóság.

A perben beszerzett és kiegészített igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a kereset alapjául hivatkozott egészségügyi károsodás háttérében a felperes súlyos, sorsszerű megbetegedése állt, mely független a II. rendű alperes által a részére biztosított egészségügyi ellátástól, így az okozati összefüggés hiányzik.

Az okozati összefüggés hiánya önmagában kizárja a II. rendű alperes kártérítési felelősségét, ám emellett a szakvélemény alapján az is megállapítható, hogy a II. rendű alperes részéről eljáró egészségügyi személyzet vonatkozásában a felróhatóság sem állapítható meg, ami a II. rendű alperes kártérítési felelősségét ugyancsak kizáró körülmény.

A R. 35. §-ának (3) bekezdése alapján a kórházi kezelésre, illetve elhelyezésre szoruló fogvatartott szabadulásakor a bv. orvos intézkedik a megfelelő egészségügyi intézményben való elhelyezés iránt.

A felperes a szabadulásának időpontjában nem volt olyan kórházi kezelésre, illetőleg elhelyezésre szoruló állapotban, ami miatt az egészségügyi intézményben való elhelyezése szükségszerű lett volna, így a II. rendű alperes a szabadítás körülményei tekintetében nem sértette meg a jogszabályi kötelezettségét. Ezt támasztja alá az is, hogy a felperes a szabadítását követő napon ajában megjelent, vizsgálaton esett át, ám ott sem minősítették az állapotát olyannak, ami kórházi elhelyezést tenne szükségessé. A szakvéleményből az is kétség nélkül megállapítható, hogy a szabadítás körülményei a felperes egészségügyi státuszát és a végtag-amputációk szükségességét nem befolyásolták.

A felperes sérelmezte, hogy külső egészségügyi intézményben szakorvosi vizsgálatára pusztán 2011. december 5. napján került sor. A R. 16. §-ának (1) bekezdése szerint, amennyiben a fogvatartott olyan szakorvosi ellátásra szorul, amely a bv. intézetben nem biztosítható, a bv. orvos a fogvatartottat a területileg illetékes egészségügyi intézmény járóbeteg-szakrendelésére is beutalhatja; a beutalás kötelező esetköreit a R. 16. §-a (2) bekezdésének a-d) pontjai írták körül. A II. rendű alperes által fogatosított fogvatartás időtartama alatt a felperesnél nem állt fenn olyan egészségügyi státusz, mely szükségessé tette volna a külső egészségügyi intézmény járóbeteg-szakrendelésére történő beutalását.

A szakértői vélemény kategorikusan kizárta, hogy a felperes bal bokáján 2011. év szeptemberében keletkezett sérülés és annak a kezelése, illetőleg a későbbi amputációk szükségszerűsége között okozati összefüggés lenne, ahogy ebből a szempontból az sem bír jelentőséggel, hogy a felperes 2011. szeptember hó 1. napjáig járókerettel volt kénytelen közlekedni.

A bal IV-es, illetőleg V-ös lábujjak korábbi amputációjának indikációja nem állt fenn, de ha sor is került volna arra, az a felperes egészségügyi állapotát nem javította volna, és nem eredményezhette volna a későbbi amputációk elkerülhetőségét vagy késleltethetőségét sem.

Az egészségügyi dokumentációjában a „bal láb” - „jobb láb” felcserélése elírás, ami a felperesnek sem a kezelését, sem a későbbi egészségügyi státuszát nem érintette.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság a II. és a III. rendű alperesekkel szemben a keresetet elutasította, mellőzve a megjelölt tanúk kihallgatását, mert attól nem volt várható a beszerzett szakértői vélemény befolyásolása.

A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest a II. és a III. rendű alperesek költségeinek megtérítésére a jogszabályi minimumban meghatározott összegben, míg a le nem rótt kereseti illetéket és az állam által előlegezett költséget a felperes részére engedélyezett teljes személyes költségmentességre figyelemmel az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a II. és a III. rendű alperesek keresete szerinti marasztalását, vagylagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróságnak a per

újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítása mellett. Aggályosnak tartotta a perben beszerzett szakértői véleményt, ugyanis annak szóbeli kiegészítése sem adott választ az általa felvetett kérdésekre, így a felperesi betegség lefolyására és az alperesi személyzet szakmai döntéseinek helyességére vonatkozóan, csupán a verőérbetegségről nyilatkozott általánosságban. Álláspontja szerint a szakértő elfogult volt, ugyanis került minden, a kollégái felelősségének esetleges fennállását érintő megállapítást. Azzal, hogy az elsőfokú bíróság ezt az elfogultságot nem ismerte fel, megsértette az eljárási szabályokat. Sérelmezte a tanúbizonyítási kérelmének mellőzését, véleménye szerint ugyanis a tanúk tudnak olyan információkkal szolgálni, amelyek a kezelési dokumentációban nem szerepelnek, viszont alkalmasak arra, hogy a szakértőt a szakértői véleményének pontosítására, kiegészítésére sarkalják.

A II. és a III. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az első fokú ítélet helybenhagyását kérték annak helyes indokai alapján.

Az ítéletábra a fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta és abból az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával helytálló végkövetkeztetésre jutott, amivel az ítéletábra is egyetért anélkül, hogy annak indokait ehelyütt megismételné.

Ennek megfelelően a III. rendű alperes tekintetében csupán visszautal az első fokú ítélet indokolására, ahogy a II. rendű alperes esetében is azt hangsúlyozza az elsőfokú bíróság álláspontjával azonosan, hogy nála a kártérítési felelősség két konjunktív feltétele, nevezetesen az okozati összefüggés és a felróhatóság is hiányzott, amelyek külön-külön is kizárják a marasztalását.

Csupán a fellebbezésben írtak miatt mutat rá arra az ítéletábra, hogy a tanúk kihallgatásának mellőzése azért is megalapozott volt, mert a szakértő a felperesre vonatkozó egészségügyi dokumentációval szemben nem alapíthatta a szakvéleményét laikus tanúk vallomására. Ez abban az esetben is így van, ha a tanúk rendelkeznének a dokumentációban nem szereplő adatokkal, így például annak tudomásával, hogy a felperesnek milyen sűrűséggel voltak fájdalmai. Ez amúgy magából a dokumentációból is kitűnik, hiszen a felperes naponta jelentkezett az egészségügyi személyzetnél gyógyszerért, kötésre illetve kezelésre. Ebből következően a felperes sorsszerű megbetegedéséből eredő állapotát az orvos folyamatosan figyelemmel kísérte, amely állapotot jellemez az a körülmény, hogy a felperes azonnali kezelését a szabadítását követően felkeresett szakorvosi intézmény sem tartotta szükségesnek.

A leírtak alapján az ítéletábra az első fokú ítéletet annak helyes indoka alapján, s mindössze a fellebbezés által szükségessé tett kiegészítéssel a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése és a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes a fellebbezési eljárásban is peresztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében köteles a jogi képviselővel eljáró alperesek javára perköltséget fizetni. Ennek összegét az ítéletábra - a III. rendű alperes vonatkozásában a Pp. 67. §-ának (2)

bekezdésére is figyelemmel - a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja és (5) bekezdése alapján, ám a (6) bekezdés szerint mérsékelt összegben állapította meg a kifejtett tevékenységhez igazodóan. A teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Debrecen, 2015. szeptember hó 17. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő